

**OBČINA DIVAČA
ŽUPANJA**

Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača
Tel.: 05/731 09 30; Fax: 05/731 09 40
www.divaca.si; obcina@divaca.si

Številka: 093-0002/2015-1

Datum: 10. 3. 2015

**Občinski svet Občine Divača
Kolodvorska ulica 3a
6215 Divača**

**Zadeva: PREDLOG STRATEGIJE FINANCIRANJA DRUŠTEV, KI DELUJEJO V
JAVNEM INTERESU IN CELODNEVNO IZVAJAJO PROGRAME NA
OBMOČJU OBČIN DIVAČA, HRPELJE-KOZINA, KOMEN IN SEŽANA ZA
OBDOBJE OD LETA 2015 DO 2019**

Predlagateljica: ŽUPANJA OBČINE DIVAČA, ALENKA ŠTRUCL DOVGAN

**Pripravljalci: OBČINSKA UPRAVA OBČINE DIVAČA, OBČINSKA UPRAVA OBČINE
HRPELJE-KOZINA, OBČINSKA UPRAVA OBČINE KOMEN, OBČINSKA UPRAVA
OBČINE SEŽANA; zunanji sodelavci: Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje
prostega časa "VEZI" Štorje, Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim
"PO MOČ" Sežana, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Območno združenje
Rdečega križa Sežana.**

Uvod

Strategija financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2007-2010, ki je stopila v veljavo 20. 6. 2007 in Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2011-2014, je štirim društvom, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe (*Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa "VEZI" Štorje, Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ" Sežana, Medobčinskemu društvu prijateljev mladine Sežana, Območnemu združenju Rdečega križa Sežana*) zagotovila stalnejši vir (so)financiranja izvajanja programov in podala pogoje za nemoteno izvajanje programov.

Glede na dejstvo, da je zadnje sprejeta Strategija veljala do konca leta 2014, smo na osnovi dobre prakse osmih let, kar sta veljala oba navedena dokumenta, vse štiri občine, v sodelovanju z zgoraj navedenimi društvi, pristopile k pripravi novega dokumenta Strategije in sicer za obdobje od leta 2015 do leta 2019.

I. Pravna podlaga

- 16. člen Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/14, 24/14)
- Zakon o društvih (ZDru) ((Uradni list RS, št. 61/06, 91/08-odl. US, 58/09 in 39/11)
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 114/07, 61/08, 99/09 in 3/13)

II. Obrazložitev

S sprejemom Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2007-2010, ki je stopila v veljavo 20. 6. 2007 in Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2011-2014, je bil štirim društvom, ki **delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe, zagotovljen stalnejši vir (so)financiranja izvajanja programov in podani so bili pogoji za nemoteno izvajanje programov**. Občinam pa je bila podana **pravna podlaga za sofinanciranje delovanja društev na podlagi neposrednih letnih pogodb**, upoštevajoč 3. točko 215. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 114/07, 61/08, 99/09 in 3/13).

Navedena društva so se namreč, pred sprejemom Strategije v letu 2007, zaradi nestalnega in nezadostnega financiranja s strani države in tudi občin, soočala z velikimi finančnimi težavami.

Glede na dejstvo, da so to društva, ki niso niti neposredni niti posredni proračunski uporabniki, so bile občine pri dodeljevanju sredstev vezane na določila Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, ki se smiselno uporabljajo tudi za občine in predvidevajo delitev sredstev na podlagi javnega razpisa.

Strategija financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2015-2019 (v nadaljevanju: Strategija) opredeljuje:

- društva, ki delujejo v javnem interesu in so za občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana posebnega lokalnega pomena,
- obseg in način sofinanciranja izvajanja programov društev posebnega lokalnega pomena na območju zgoraj navedenih občin.

Na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana delujeta dve društvi, s **celodnevni**m izvajanjem programa (40 ur tedensko), ki jima je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve z odločbo podelilo status društva, ki deluje v javnem interesu - to sta **Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ" Sežana** in **Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa "VEZI"**. Celodnevno izvajata program tudi **Območno združenje Rdečega križa Sežana**, ki mu je status humanitarne organizacije dodeljen že z Zakonom o rdečem križu Slovenije (Uradni list RS, št. 7/93, 13/93 in 79/10), ter **Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana**. Zvezi prijateljev mladine Slovenija je tudi podeljen status humanitarne organizacije.

Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ" Sežana in **Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa "VEZI"**, ki delujeta v **javnem interesu**, sta tudi **edini društvi, ki izvajata program na področju pomoči zasvojenim in njihovim bližnjim oziroma pomoči ljudem s težavami v duševnem zdravju na območju štirih občin**.

Programi navedenih štirih društev so bili že s Strategijo iz leta 2007 in Strategijo iz leta 2010 določeni kot programi **izjemnega pomena** za občine, na območju katerih se izvajajo.

Ker so **programi štirih** društev, ki delujejo v javnem interesu in sicer:

- **Območnega združenje Rdečega križa Sežana,**
- **Društva za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim »PO MOČ« Sežana,**
- **Društva za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI« in**
- **Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana,**

za občine, na območju katerih se izvajajo, **izjemnega pomena** in so **vsakodnevno** dostopni uporabnikom, ta Strategija zaradi kontinuitete izvajanja programov določa obseg in način sofinanciranja le-teh **v obdobju od leta 2015 do 2019.**

Obdobje veljavnosti Strategije je podaljšano iz štirih let na pet let, da bi se izognili objektivnim težavam, ki jih prinaša volilno leto (tokrat leto 2014, v prihodnje pa leto 2018). Izvedba volilnih opravil, konstituiranje Občinskih svetov, imenovanja odborov,... onemogočajo pravočasno sprejetje proračunov za naslednje leto in Strategije za naslednje obdobje, kar posledično pomeni, da so društva do sprejema Strategije na vseh štirih občinskih svetih in proračunov štirih občin, brez, s strani občin, zagotovljenih sredstev za redno delovanje.

V predlogu proračuna Občine Divača za leto 2015 so vnesena **sredstva** za sofinanciranje štirih društev, ki so predmet te Strategije, v deležu, ki po delitveni bilanci odpade na Občino Divača (podatki so podani v predlogu besedila Strategije, ki je priložena v gradivu).

Predlog proračunskih postavk:

18059002 - Programi za mladino;

180506 - Program Zveze prijateljev mladine

20049006 - Socialno varstvo drugih ranljivih skupin

200405 - OO RK Sežana

200411 - Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ"
Sežana

200412 - Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa
"VEZI" Sežana

III. Predlog sklepa in obrazložitev po členih

Glede na podano obrazložitev se v predlogu sklepa predlaga **sprejem Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana v obdobju od leta 2015 do 2019.**

Predlog sklepa je sestavljen iz štirih členov:

- v 1. členu se predlaga sprejem zgoraj navedene Strategije;
- v 2. členu je navedena časovna opredelitev upravičenosti sofinanciranja izvedbe programov društev iz Strategije in sicer je sofinanciranje upravičeno od 1.1.2015 dalje na podlagi sklepa/ov o začasnem financiranju Občine Divača v letu 2015 in Odloka o proračunu za leto 2015;

- v 3. členu je podana navedba o začetku veljavnosti Strategije in sicer le-ta začne veljati z dnem, ko jo sprejme zadnji izmed Občinskih svetov občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana;
- v 4. členu je določena navedba o začetku veljavnosti predlaganega sklepa.

IV. Zaključek

Predlog Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana v obdobju od leta 2015 do 2019 je v enakem besedilu predložen v obravnavo in sprejem Občinskim svetom vseh štirih občin: Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana. Strategija bi začela veljati z dnem, ko jo sprejme zadnji izmed Občinskih svetov občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana

Gradivo bo v predhodno seznanitev in obravnavo predloženo Odboru za negospodarstvo in javne službe družbenih dejavnosti Občine Divača in Odboru za finance Občine Divača.

Občinskemu svetu predlagam priloženo gradivo v obravnavo in predlagam, **da sprejme Strategijo financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana v obdobju od leta 2015 do 2019 v predloženem besedilu.**

V. Prilogi

- Predlog besedila Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2015 do 2019
- Predlog sklepa Občinskega sveta občine Divača

Pripravila:

Romana Derenčin

Višja svetovalka za družbene dejavnosti

Županja občine Divača

Alenka Štrucl Dovgan

Vložiti:

- Arhiv sej OS

- Zbirka dokumentarnega gradiva

PREDLOG SKLEPA

Številka:

Datum:

Na podlagi 24. člena Zakona o društvih (ZDru), (Uradni list RS, št. 61/06, 91/08-odl. US, 58/09 in 39/11), 215. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 114/07, 61/08, 99/09 in 3/13), 16. člena Statuta Občine Divača (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 4/14, 24/14), je Občinski svet občine Divača na _____ redni seji dne, _____, sprejel naslednji

S K L E P

1.

Sprejme se Strategija financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana v obdobju od leta 2015 do 2019, ki je priloga tega sklepa.

2.

Do sofinanciranja po Strategiji iz prve točke so društva upravičena od 1.1.2015 dalje na podlagi sklepa/ov o začasnem financiranju Občine Divača v letu 2015 in Odloka o proračunu za leto 2015.

3.

Strategija iz prve točke tega sklepa začne veljati z dnem, ko jo sprejme zadnji izmed občinskih svetov občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana.

4.

Ta sklep velja takoj.

ŽUPANJA
ALENKA ŠTRUCL DOVGAN

Sklep prejmejo:

- Občina Hrpelje-Kozina, Reška cesta 14, Hrpelje, 6240 Kozina
- Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
- Občina Sežana, Partizanka cesta 4, 6210 Sežana
- Društvo Po moč, ulica 1. maja 1, 6210 Sežana
- Društvo VEZI, Štorje 26, 6210 Sežana
- Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Partizanska cesta 18, 6210 Sežana
- Območno združenje Rdečega križa Sežana, Bazoviška c. 13, 6210 Sežana
- Občinska uprava Občine Divača
- Zbirka dokumentarnega gradiva

**STRATEGIJA FINANCIRANJA DRUŠTEV,
KI DELUJEJO V JAVNEM INTERESU IN
CELODNEVNO IZVAJAJO PROGRAME
NA OBMOČJU
OBČIN DIVAČA, HRPELJE - KOZINA,
KOMEN IN SEŽANA**

(2015-2019)

A. UVOD

Na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana delujeta dve društvi, s **celodnevni**m izvajanjem programa (40 ur tedensko), ki jima je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve z odločbo podelilo status društva, ki deluje v javnem interesu - to sta **Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ" Sežana** in **Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa "VEZI"**. Celodnevno izvajata program tudi **Območno združenje Rdečega križa Sežana**, ki mu je status humanitarne organizacije dodeljen že z Zakonom o rdečem križu Slovenije (Uradni list RS, št. 7/93, 13/1993 in 79/2010), ter **Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana**. Zvezi prijateljev mladine Slovenija je tudi podeljen status humanitarne organizacije.

Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim "PO MOČ" Sežana in **Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa "VEZI"**, ki delujeta v **javnem interesu**, sta tudi **edini društvi, ki izvajata program na področju pomoči zasvojenim in njihovim bližnjim oziroma pomoči ljudem s težavami v duševnem zdravju na območju štirih občin**.

Programi navedenih štirih društev so za občine, na območju katerih se izvajajo, **izjemnega pomena**.

Navedena društva so se, pred sprejemom Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana 2007-2010 v letu 2007, zaradi nestalnega in nezadostnega financiranja s strani države in tudi občin, soočala z velikimi finančnimi težavami.

Glede na dejstvo, da so to društva, ki niso niti neposredni niti posredni proračunski uporabniki, so bile občine pri dodeljevanju sredstev vezane na določila Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, ki se smiselno uporabljajo tudi za občine in predvidevajo delitev sredstev na podlagi javnega razpisa.

S sprejemom Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2007-2010, ki je stopila v veljavo 20. 6. 2007 in katere veljavnost se je iztekla s koncem leta 2010 in Strategije financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2011-2014, je bil štirim društvom, ki **delujejo v javnem interesu in celodnevno** izvajajo programe zagotovljen **stalnejši vir (so)financiranja izvajanja programov in podani so bili pogoji za nemoteno izvajanje programov**. Občinam pa je bila podana **pravna podlaga za sofinanciranje delovanja društev na podlagi neposrednih letnih pogodb**, upoštevajoč 3. točko 215. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/2007, 114/2007, 61/2008, 99/2009 in 3/2013).

Strategija financiranja društev, ki delujejo v javnem interesu in celodnevno izvajajo programe na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana 2015-2019 (v nadaljevanju: Strategija) opredeljuje:

- društva, ki delujejo v javnem interesu in so za občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana posebnega lokalnega pomena,
- obseg in način sofinanciranja izvajanja programov društev posebnega lokalnega pomena na območju zgoraj navedenih občin.

B. DOLOČITEV DRUŠTEV POSEBNEGA LOKALNEGA POMENA V OBČINAH DIVAČA, HRPELJE-KOZINA, KOMEN IN SEŽANA

Društva, ki se s to Strategijo določijo kot društva posebnega lokalnega pomena, so:

1. Območno združenje Rdečega križa Sežana
2. Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim »PO MOČ« Sežana
3. Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«
4. Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana.

C. DOLOČITEV OBSEGA IN NAČINA SOFINANCIRANJA IZVAJANJA PROGRAMOV DRUŠTEV

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM STRATEGIJE

Društva, katerih program je bil v letih od 2007 do 2010 in v letih 2011 do 2014 sofinanciran na podlagi v letih 2007 in 2010 sprejetih Strategij, so svoje aktivnosti izvajala v predvidenem obsegu oziroma so ob zagotovljenem stabilnejšem financiranju svoje aktivnosti še nadgradila.

Ker so programi štirih društev, ki delujejo v javnem interesu, za občine, na območju katerih se izvajajo, izjemnega pomena in so vsakodnevno dostopni uporabnikom, ta Strategija zaradi kontinuitete izvajanja programov določa obseg in način sofinanciranja le-teh v obdobju od leta 2015 do 2019.

2. PREDSTAVITEV PROGRAMOV DRUŠTEV

2.1 DRUŠTVO ZA POMOČ ZASVOJENIM IN NJIHOVIM BLIŽNJIM PO MOČ SEŽANA

Predstavitev Društva PO MOČ Sežana

Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim PO MOČ Sežana (v nadaljevanju: Društvo) je neprofitna organizacija, ki deluje na področju socialnega varstva, s sedežem v Sežani. Društvo izvaja program *»Podpora ljudem, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim«*.

Socialnovarstveni program se je začel razvijati v letu 1996 na pobudo uporabnikov, leta 2000 pa je bilo ustanovljeno samostojno društvo. Leta 2002 je Ministrstvo za delo, družino, in socialne zadeve Društvu podelilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva.

Glavna naloga Društva je izvajanje socialnovarstvenega programa **»Podpora ljudem, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim«**, obenem pa je v program omogočen vstop tudi osebam drugih ranljivih skupin (težave v duševnem zdravju, alkoholizem,...).

Namen programa je socialna integracija oseb in izboljšanje kvalitete življenja ljudi, ki se vključujejo v program. Program nudi podporo osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim (ter ljudem iz ostalih ranljivih skupin, v kolikor se vključijo v program) pri premagovanju, odpravljanju ali obvladovanju socialnih stisk in težav, s poudarkom na preprečevanju oziroma zmanjševanju nastanka socialne in zdravstvene škode zaradi uporabe drog, izvajalci programa uporabnike spodbujajo k manj rizičnim vedenjem ter skupaj z njimi načrtujejo ravnanja in stvari, ki bodo zmanjšale tveganja in zmanjšale ali preprečile škodo na področju uživanja nedovoljenih drog.

Program je brezplačen, hitro dostopen (čakalne dobe ni), nizkopražen (podpora uporabnikom ni pogojena z njihovo abstinenco, čeprav je le-ta zaželen, vendar ne nujno cilj). Uporabniki imajo zagotovljeno anonimnost in so v postopkih dela vodeni pod šiframi.

Društvene aktivnosti potekajo predvsem v prostorih v Sežani, na naslovu Ulica 1. maja 1, kjer poteka zamenjava pribora za injiciranje, uporabniki lahko prevzamejo brezplačni sterilni material za injiciranje, informativne zloženke in kondome ter infektivni material vračajo v namenske zabojnike. Uporabniki lahko do brezplačnih sterilnih materialov prosto dostopajo tudi na treh lokacijah na terenu – preddverje Lekarne Sežana, Lekarne Divača in Lekarne Komen v času obratovanja in dežurstev lekarn.

Osnovni cilji programa

Splošni cilj programa Društva je socialna integracija in izboljšanje kvalitete življenja ljudi, ki se vključujejo v program, kar pomeni spreminjanje vseh tistih področij življenja posameznikov, s katerimi niso zadovoljni in jih želijo spremeniti, obenem pa opremiti ljudi s koristnimi informacijami za preprečevanje oziroma zmanjševanje nastanka socialne in zdravstvene škode zaradi uporabe drog, s katerimi lahko zaščitijo svoje zdravje (in posredno širše družbe) in življenje ter razvoj in krepitev lastnih virov moči in različnih socialnih veščin za uspešno, aktivno soočanje s problemi za uspešno socialno integracijo:

Cilji programa:

- zagotovitev varnega prostora za uporabnike,
- dostopnost do storitev,
- zmanjševanje tveganih načinov uživanja drog in preprečevanje okužb,
- povpraševanje po informacijah in svetovanju,
- zmanjšanje in odpravljanje socialnih stisk posameznikov,
- omogočanje izbire uporabnikom;
- večja samostojnost uporabnika,
- urejenost življenjskih razmer (ustrezno bivališče, higiena,...),
- urejenost odnosov z institucijami, šolanje, zaposlitev,...,
- okrepljena socialna funkcionalna mreža uporabnika oziroma vzpostavitev nove socialne mreže,
- ozaveščanje, opolnomočenje svojcev,
- prepoznavanje, krepitev in uporaba lastnih virov moči in različnih socialnih veščin za uspešno, aktivno soočanje s problemi,
- zvišanje samopodoba,
- sekundarna menjava igel,
- vzpostavitev izkustvenega laičnega dela,
- prepoznavnost programa s strani uporabnikov,
- povečana funkcionalna pismenost,
- informiranost javnosti o programu in zmanjševanju škode na področju drog,

- vzpostavitev samopomoči in samoorganizacije uporabnikov.
- informiranost uporabnikov in širše javnosti o možnosti izbir različnih obstoječih programov pomoči zasvojenim z nedovoljenimi drogami in njihovim bližnjim ter v skladu s posameznikovimi potrebami vključevanje v ostale programe pomoči, ki se trenutno izvajajo v Sloveniji in v tujini,
- zmanjševanje in odpravljanje socialnih stisk posameznika; socialna integracija uporabnikov in reintegracija v družbo po zaključku programov višjega praga, zapora,...
- okrepljena socialna mreža uporabnika oziroma vzpostavitev nove socialne mreže,
- vključevanje prostovoljcev za pomoč pri ozaveščanju širše javnosti, druženje in podpora uporabnikom v skladu s potrebami uporabnikov in pripravljenostjo posameznega prostovoljca za delo,

Ciljna skupina uporabnikov

Program je namenjen osebam, ki imajo ali so imeli težave, povezane z uživanjem nedovoljenih drog, omogoča pa tudi vključitev ljudem drugih ranljivih skupin (ženske in moški vseh starosti).

Ciljna skupina uporabnikov:

- ljudje, ki uživajo nedovoljene droge in želijo uživanje prenehati,
- ljudje, ki uživajo nedovoljene droge in se drogi ne želijo ali ne zmorejo odpovedati,
- ljudje, ki nedovoljenih drog ne uživajo več, vendar izražajo potrebo po podpori pri vzdrževanju spremembe, reintegraciji v družbo (v delovno sredino, obstoječe socialne mreže) ali pomoč pri vzpostavljanju socialne mreže in podobno,
- bližnji vseh zgoraj navedenih skupin uporabnikov,
- bližnji tistih uživalcev drog, ki se ne želijo vključiti v nizkopražne ali višjepražne programe oziroma ne čutijo potrebe po tem.

Društvo omogoča vstop v program tudi osebam iz ostalih ranljivih skupin (zasvojenost z alkoholom; nekemične odvisnosti - motnje hranjenja, ljudem s težavami v duševnem zdravju, ljudem v penalni in postpenalni obravnavi in ostalim ljudem v stiski, ki ne spadajo v nobeno od zgoraj naštetih ranljivih skupin).

Vstop v program je prostovoljen in brezplačen, abstinenca ni potrebna, čakalne dobe ni. Program nima omejitev po spolu, starosti in omogoča vstop vsem, ki se želijo vključiti v program. Uporabniku programa ni potrebno biti član Društva (ni potrebno plačati letne članarine). Ob vstopu v program se seznanijo s svojimi pravicami in dolžnostmi. S podpisom Dogovora o sodelovanju sprejeme določena pravila in norme vedenja (nenasilje, zaupnost podatkov o drugih uporabnikih v programu, prepovedana preprodaja, vnos in konzumiranje drog v prostorih Društva,...) in se hkrati seznanijo s pravico do pritožbe v zvezi z izvajanjem programa. S kršenjem pravil programa se sodelovanje v skupini prekine za določen čas, uporabnik pa ima še vedno možnost individualne obravnave. Uporabniki imajo zagotovljeno pravico do anonimnosti.

Problemi, ki jih imajo uporabniki, vključeni v program, so zelo različni in specifični glede na posameznika (različne osebne in odnosne stiske in težave, zdravstveni problemi (dvojne diagnoze...), brezposelnost ali nezadovoljstvo z obstoječim delom, izobraževanje, stanovanjski problemi, različne težave po prestajanju zaporne kazni ali dalj časa trajajočega programa TS ali komune (ponovna integracija v družbo), preživljanje prostega časa, samopodoba in samospoštovanje, stigmatizacija,...).

Uporabniki z vključitvijo v program pridobijo koristne in uporabne informacije (zmanjševanje škode in zaščita svojega zdravja in posledično širše družbe, možnosti izbire različnih oblik pomoči in programov), povečajo lastno moč in pridobijo različne socialne veščine, ki jim lahko pomagajo pri samostojnem življenju in socialnem vključevanju ter izboljševanju kvalitete njihovega življenja, to je vseh tistih področij, s katerimi niso zadovoljni in jih želijo spremeniti.

Izvajalci programa kompetenco za življenje posameznika puščajo uporabniku samemu, saj menijo, da je posameznik zmožen sam odločati zase, kaj je zanj v danem trenutku najboljše (s prevzemanjem odgovornosti za svoje odločitve in izbire krepí svojo neodvisnost in samostojnost, obenem pa se uči sprejemati tudi posledice svojih izbir). Pri urejanju socialnih stisk, povezanih z uživanjem nedovoljenih drog, lahko posameznik v programu dobi veliko podporo tako pri večanju možnosti izbir v življenju ter večji razvidnosti k temu, kaj se dogaja, načrtovanju ciljev in definiranju delnih korakov kako naprej tukaj in sedaj ter spodbujanju in podpori pri realizaciji zastavljenih ciljev. Delo s posameznim uporabnikom poteka v skladu z definicijo problema.

Izvajalci programa delajo predvsem »skupaj z uporabnikom«, kar pomeni, da skupaj z uporabnikom iščejo njegovo pot in ga spodbujajo pri aktiviranju njegovih lastnih virov ter učenju socialnih veščin za konstruktivno reševanje stisk in težav, potrebnih za samostojno življenje.

Metodologija izvajanja programa

Metode dela:

- vzpostavljanje stika in razvijanje delovnega odnosa z uporabniki (raziskovanje življenjskega sveta uporabnikov s spoštovanjem kodeksa etičnih načel v socialnem varstvu in metodičnih načel systemskega socialnega dela in z uporabo dialoga »tukaj in zdaj«, podpora pri spreminjanju v skladu z definicijo problema),
- zagotavljanje različnih informacij in materiala (o obstoječih programih pomoči, varnejšem injiciranju, varni spolnosti,...),
- upravljanje tveganja (ocenjevanje tveganja in zmanjševanje tveganja in škode - ozaveščanje, učenje spretnosti (manj rizično uživanje drog), zagotovitev brezplačnih materialov, spremembe socialnih okoliščin,
- pogovarjanje in svetovanje (svetovalni razgovori in socialno delo v skladu z definicijo problema s posameznim uporabnikom z namenom podpore k večji razvidnosti, iskanju rešitev in definiranju konkretnih korakov k spreminjanju tistega, kar uporabnik želi spremeniti, izboljšati),
- ocenjevanje (potreb, tveganj, odnosnih situacij, moči izražanja in vplivanja na svoje življenje, virov, funkcionalnih sposobnosti,..),
- individualno načrtovanje (časa, življenja in dela, samostojnega življenja,...),
- skupinsko delo,
 - skupine za samopomoč za uporabnike/ce - dnevno oblikovanje skupine v času prisotnosti v Dnevnom centru,
 - druge skupinske aktivnosti: likovno ustvarjalne delavnice, skupinske rekreativne in sprostitvene dejavnosti/ športne in druge aktivnosti, trening asertivnosti, reševanje konfliktov, usposabljanje v socialnih spretnostih, izleti) v skladu z izraženimi željami in pripravljenostjo aktivnega sodelovanja uporabnikov,
 - skupinska supervizija z zunanjo supervizorko, intervizija,
- zagovorništvo (spreminjanje javnega mnenja, razbijanje stereotipov,...),
- krepitev enakopravnega položaja uporabnikov (sodelovanje uporabnikov v organih Društva, izvajanju programa, možnost sodelovanja na posvetih,..);
- zagotavljanje storitev in/ali informacij, (zaposlovanje, stanovanjske možnosti, organiziranje brezplačne učne pomoči, sosedske pomoči, prostovoljnega dela,..),

- skupnostno delo (LAS/ ugotavljanje potreb v lokalni skupnosti, ulično delo, sodelovanje v skupnostnih prireditvah (npr. izdelava novoletnega lampijona za okrasitev Sežane) delovne akcije,...),
- dokumentiranje (vodenje dnevne evidence postopkov dela v skladu z enotnim sistemom evalviranja socialnovarstvenih programov, pisanje dopisov, zapisniki upravnih odborov, občnih zborov, vodenje registrov,...),
- management (vodenje Društva, programa, pridobivanje sredstev na javnih razpisih, donatorstva, načrtovanje projektov, kadrovanje,...),
- publiciranje (članki, informativno gradivo,...),
- raziskovalno delo (evalvacije,...),
- sodelovanje z drugimi institucijami (sodelovanje z vladnimi in nevladnimi institucijami, mreženje z ostalimi nevladnimi organizacijami,...).

Evalvacija doseganja ciljev in rezultatov

Socialnovarstveni program Društva je bil od leta 2007 do aprila 2012 vključen v zunanjo evalvacijo s strani Inštituta RS za socialno varstvo in Univerzo v Ljubljani, Fakulteto za socialno delo Ljubljana.

Društvo dnevno vodi postopke dela v računalniški bazi *dnevna evidenca vključenosti uporabnikov v posamezne postopke dela* ter postopke, kjer uporabniki niso vključeni (v skladu z enotnim postopkom beleženja in zbiranja podatkov o izvajanju programa – enotni sistem evalviranja programov socialnega varstva). Uporabniki sodelujejo tudi v projektu izpolnjevanja anketnih vprašalnikov za uživalce drog, ki jih je pripravljala Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Koper.

Učinke izvajanja programa meri Društvo tudi verbalno, s pogovori z uporabniki, kontinuirano skozi celo leto.

Rezultati sovpadajo s cilji programa in se pri konkretnih posameznikih izražajo predvsem v povečani skrbi za lastno zdravje, sprejemanju odgovornosti za lastne izbire in posledice ter aktivnejšemu pristopu k spreminjanju tistega, s čimer v svojem življenju niso zadovoljni in želijo spremeniti.

Supervizija

V programu poteka kontinuirana skupinska zunanja supervizija in sicer 7 supervizij letno po 3 ure. Skupinsko supervizijo s sorodnim društvom izvaja zunanja supervizorka z licenco SZS.

V skladu s potrebami zaposlenih potekajo tudi notranja in zunanja intervizija.

Povezanost programa z ostalimi programi oziroma z ustrezno mrežo socialnovarstvenih dejavnosti

Glede na naravo dela Društvo sodeluje z različnimi institucijami in ustreznimi mrežami socialnovarstvenih dejavnosti v Sloveniji in tujini.

Društvo je od maja 2012 član Zveze NVO na področju drog in zasvojenosti. Aktivno se vključuje v mrežo programov nizkega praga s področja drog v RS, kjer se povezuje z ostalimi NVO s celotne Slovenije, s Koordinacijo NIJZ OE Koper, predvsem z namenom medsebojnega informiranja, podpore, obveščanja, izmenjave vseh informacij v zvezi s problematiko nedovoljenih drog.

Tudi v sklopu mreženja se Društvo vključuje v različna brezplačna izpopolnjevanja in izobraževanja, povezuje se z različnimi institucijami in ustreznimi mrežami socialnovarstvenih dejavnosti glede na individualizirane potrebe posameznega uporabnika programa, hkrati pa k načrtovanju in izvajanju dejavnosti Društva vzpodbuja in vključuje uporabnike programa z namenom ponudbe kvalitetnih, strokovnih in pluralnih storitev. .

Financiranje programa

Društva predvideva in upa na financiranje (vsaj) iz naslednjih virov:

Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Občina Divača; Občina Hrpelje-Kozina; Občina Komen; Občina Sežana; donatorji (donacije in donacije iz dohodnine); članarina članov Društva.

Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Koper, Društvu za potrebe zmanjševanja škode na področju drog omogoča dobavo brezplačnega, sterilnega materiala za injicirajoče uporabnike in storitev odvoza infektivnega materiala, skladno s posebnim zahtevanimi ravnanji pri zbiranju in odstranitvi kliničnih odpadkov.

Obseg izvajanja socialnovarstvenega programa Društva v letu 2014

V letu 2014 se je v Dnevni center vključilo 80 različnih uporabnikov, od tega 57 moških in 23 ženskih uporabnic, 11 svojcev, 9 novih uporabnikov. Povprečno se je v Dnevni center mesečno vključilo 31 uporabnikov.

Program se izvaja celo leto, od ponedeljka do petka. Dnevni center je za uporabnike odprt od ponedeljka do četrтка od 8.00 do 15.00 (7 ur dnevno), petek od 8.00 do 14.00 (6 ur). Poslovni čas delovanja izvajalca programa je od ponedeljka do četrтка od 6.30 do 15.00, petek od 6.30 do 14.00.

Sterilni brezplačni materiali s prostim dostopom na treh lokacijah izven prostorov Društva (Lekarna Sežana, Lekarna Divača, Lekarna Komen) so uporabnikom dostopni tudi izven delovnega časa Dnevnega centra, v času obratovanja in dežurstev lekarn.

Dostopnost je omogočena tudi po e-pošti in telefonu (od 6.45 do 15.00), informacije in odgovore na vprašanja lahko uporabniki dobijo tudi preko spletne strani Društva.

V letu 2014 je bilo izdanih 19.674 sterilnih igel, 24.700 alkoholnih robcev in 779 kondomov. V namenske zabojnike za infektiven material je bilo vrnjenih 46,44% izdanih igel (9.275) ter danih na uničenje podjetju Retal iz Ljubljane, kar sofinancira Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Koper (vir: poročilo o izvajanju socialnovarstvenega programa v letu 2014).

V predhodnem letu t.j. v letu 2013 je bilo v program vključenih 77 uporabnikov, od tega 66% moških in 34% ženskih uporabnic. Povprečna starost je bila 34,4 let (vir: Poročilo Društva z dne 30. 9. 2014 – obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (terensko delo ni vključeno).

Predviden razvoj programa v obdobju od 2015 do 2019

Program Društva bo ostal tudi v prihodnje široko odprt za vse ljudi, ki se kakorkoli srečujejo s problematiko s področja zasvojenosti od nedovoljenih drog in omogočal vključevanje tudi ljudem iz ostalih ranljivih skupin, po načelih odprtosti, socialne pravičnosti, solidarnosti, enake dostopnosti, proste izbire in pluralnosti, socialnega vključevanja in spoštovanja pravic uporabnikov.

Na podlagi dosedanjih izkušenj Društvo načrtuje razvoj in nadgradnjo programa v skladu s potrebami uporabnikov, ki jih konstantno preverja in ugotavlja na različne načine.

Ob ustrezni podpori države in lokalnih skupnosti, s pomočjo donatorjev ter vseh tistih, ki delovanje Društva podpirajo, si bo Društvo tudi v bodoče prizadevalo realizirati zastavljene cilje, z željo, da svojim uporabnikom ponudi čim bolj kvalitetne in strokovne storitve ter čim bolj pluralistično ponudbo.

V primerjavi z obdobjem 2007 – 2011 in 2011-2014 je Društvo razširilo in nadgradilo svojo dejavnost, skladno z razpoložljivimi finančnimi možnostmi in skladno s potrebami v okolju.

V oktobru 2014 je Socialna zbornica RS verificirala program Društva kot javni socialnovarstveni program in sicer za obdobje 7 let.

2.2 DRUŠTVO ZA DUŠEVNO ZDRAVJE IN KREATIVNO PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA "VEZI"

1. Predstavitev Društva

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI« (v nadaljevanju: Društvo) je nevladna organizacija, **ki deluje na področju duševnega zdravja v skupnosti.** Društvo deluje v javnem interesu **in ima zaradi humanitarne dejavnosti, ki jo opravlja na področju socialnega varstva, dodeljen status humanitarne organizacije pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.**

Namen društva je omogočiti ljudem s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojem uspešno psihosocialno rehabilitacijo.

V ta namen izvaja društvo **dva javna socialno varstvena programa:**

- **Mreža dnevnihi centrov in**
- **Mreža stanovanjskih skupin.**

Znotraj njiju se odvijajo tudi številne **druge aktivnosti**, v okviru katerih se uporabnikom in njihovim svojem nudi ustrezno strokovno podporo za vsakdanje življenje v skupnosti. S pomočjo socialno delavskih delovnih metod, se uporabnike programov podpira v smeri višanja kvalitete njihovega življenja, prevzemanja aktivne socialne vloge in višanja nivoja socialne vključenosti, kakor tudi ohranjanja in pridobivanja novih funkcionalnih znanj, socialnih spretnosti in veščin.

Cilji programov društva so:

- omogočanje vsakdanje življenje v skupnosti in preprečevanje hospitalizacij,
- nudenje podpore uporabnikom pri večanju socialnega vključevanja in prevzemanju aktivne socialne vloge,
- podpora pri razvijanju in širjenju uporabnikove socialne mreže,
- podpora pri razvijanju uporabnikovih notranjih virov moči ter socialnih spretnosti in veščin za vsakdanje življenje v domačem okolju in v skupnosti,
- organiziranje aktivnosti za aktivno in kreativno preživljanje prostega časa,
- strokovna podpora v procesu sprejemanja duševne bolezni in življenja z njo oz. v procesu večanja samopodobe,
- strokovna podpora svojem ljudi z duševnimi težavami za vsakdanje življenje z obolelim družinskim članom,
- promocija duševnega zdravja in ozaveščanje širše skupnosti (op. zmanjševanje diskriminacije in stigmatizacije duševne bolezni)
- krepitev zadovoljstva, varnosti in informiranosti uporabnikov,
- zmanjševanje diskriminacije in stigmatizacije.

Teorije in metode dela temeljijo na teorijah socialnega dela nasploh ter socialnem delu v skupnosti. Ustvarjajoč pogoje za socialno delavski delovni odnos, je posameznikom omogočeno prevzemanje aktivne socialne vloge ter soustvarjanje in sooblikovanje lastnega življenja. V društvu zasledujejo aktivno udeležbo uporabnikov pri iskanju rešitev in prevzemanju odgovornosti za doseganje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev. Posledično se pri uporabnikih krepijo notranji viri moči, saj niso več pasivni spremljevalci dogajanj v »milosti« strokovnjakov, ki vedo, kaj je za posameznika dobro.

Strokovne metode dela

Pri svojem delu, se poslužujejo naslednjih metod dela:

- metoda dela s posameznikom se odraža: v individualiziranem načrtovanju, ki zajema pogovore, dogovore in prevzemanje odgovornosti za kratkoročne cilje, temelji na majhnih korakih in sprotneemu evalviranju rezultatov,
- skupnostno socialno delo se odraža: v povezovanju s sorodnimi organizacijami (mreženju) in vsemi, ki s svojimi programi delujejo v smeri socialnega vključevanja, v vključevanju članov širše skupnosti in svojcev v aktivnosti, ki se odvijajo v posameznih dnevni centrih, v organiziranju posamezni aktivnosti programa v skupnosti in ne v prostorih društva (npr. promocija izdelkov, kreativne delavnice na prostem, promocija duševnega zdravja, organizacija javnih predavanj....itd.),
- svetovanje in pogovarjanje metodi, ki se odražata v vsakodnevnih razbremenilnih, kratkih pogovorih, ki jih posameznik potrebuje tukaj in sedaj. Kljub temu pa je pogovor strokovno voden in je v njem možno prepoznavati stiske in uporabnika usmerjati v reševanje problema.
- metoda dela s skupino poteka po vnaprej pripravljenem programu. Načrtovanje in izvedba skupinskih aktivnosti, se odvijajo v skupinskem pogovoru, ki vključuje interese uporabnikov in sledijo ciljem programa. Delo v skupini je usmerjeno v odkrivanje posameznikovih virov moči za vključevanje v raznolike aktivnosti, ki omogočajo razvoj in trening socialnih spretnosti in veščin

2. Izvajanje programov v obdobju 2011-2014

Društvo »VEZI« izvaja **tri javne socialno varstvene programe** in sicer:

- **Mreža dnevni centri:** Štorje, Štanjel in Ilirska Bistrica
- **Mreža stanovanjskih skupin:** Gorjansko, Postojna, Ilirska Bistrica, Divača,
- **Stanovanjska skupina** Podgrad.

Vsi trije programi so sofinancirani s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSEM) kot 5 letni programi.

Kljub temu, da programi delujejo v dokaj širokem obsegu, je društvo leta 2013 odprlo še dve stanovanjski skupini, ki delujeta ločeno in sicer: **Stanovanjsko skupino Štorje** in **Stanovanjsko skupino Štanjel**. Navedeni stanovanjski skupini nista deležni proračunskih sredstev MDDSEM.

2.1. MREŽA STANOVANJSKIH SKUPIN

Društvo ima naslednje stanovanjske skupine:

- Stanovanjska skupina **Gorjansko** (5 stanovalcev),
- Stanovanjska skupina **Postojna** (10 stanovalcev),
- Stanovanjska skupina **Divača** (5 stanovalcev),
- Stanovanjska skupina **Ilirska Bistrica** (4 stanovalci),
- Stanovanjska skupina **Podgrad** (8 stanovalcev),
- Stanovanjska skupina **Štorje** (»odprta stanovanjska skupnost«)
- Stanovanjska skupina **Štanjel** (4 stanovalci).

Program je namenjen uporabnikom psihiatričnih storitev iz cele Slovenije, ki iz različnih razlogov ne morejo bivati v svojem domačem okolju. Stanovanjske skupine delujejo po principu 24 urne vključenosti na dan, od ponedeljka do nedelje. Program deluje v smeri 8 urne dnevne aktivne vključenosti vsakega posameznika, od ponedeljka do petka. V tem časovnem obdobju se načrtujejo tudi aktivnosti, ki potekajo v popoldanskem in prostem času, soboto in nedeljo ter med prazniki.

Življenje je organizirano tako, da se stanovalci učijo v čim večji meri skrbeti zase, sprejemati odgovornost za svoje življenje in se učijo različnih socialnih veščin ter bivanja v družbi sostanovalcev tako, da spoštujejo zasebnost vsakega posameznika. Pri stanovalcih se na podlagi individualnega načrtovanja poskuša razvijati oziroma vzpodbujati tiste aktivnosti, ki so v skladu s sposobnostmi, možnostmi in interesi posameznikov.

V stanovanjske skupine je vključenih skupaj 36 stanovalcev, od tega 9 oseb z območja občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana.

Tabela 1-Struktura vključenih uporabnikov, s stalnim prebivališčem v občini Sežana, Komen, Divača in Hrpelje-Kozina, v **program Mreža stanovanjskih skupin:** Gorjansko Postojna, Divača, Il. Bistrica, Podgrad, Štanjel

Mreža STANOVANJSKIH SKUPIN: Gorjansko, Postojna, Divača, Ilirska Bistrica, Podgrad, Štanjel

število uporabnikov v skupaj	moški	ženske	iz Občine Sežana	iz Občine Divača	iz Občine Hrpelje-Kozina	iz Občine Komen
9	5	4	4	3	2	0

2. 2. Predstavitev programa »MREŽA DNEVNIH CENTROV« za osebe s težavami v duševnem zdravju, ki je predmet sofinanciranja Občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana

Društvo ima **3 dnevne centre** in sicer:

- Dnevni center **Štorje**,
- Dnevni center **Štanjel** in
- Dnevni center Ilirska Bistrica (ta ni predmet sofinanciranja po Strategiji).

Uporabniki programa Dnevnih centrov so ljudje z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki živijo v lastnem gospodinjstvu ali skupaj s straši.

V dnevnih centrih, ki so odprti vsak dan od ponedeljka do petka od 8-16 ure, so deležni strokovne podpore in vodenja, svetovanja, kakor tudi možnosti za vključevanje v aktivnosti, ki so namenjene kreativnemu in aktivnemu preživljanju prostega časa. Poleg tega so vodje posameznih enot dosegljive na mobilne telefone, na katere lahko uporabniki, ki so vključeni v program in tisti, ki niso, v primeru duševne stiske pokličejo. Nekatere aktivnosti, ki so del vsebine programa se odvijajo tudi preko navedenega delovnega časa (op. celodnevni izleti, pikniki, kopanje na morju..itd.).

Program Mreža dnevnih centrov je v okolju kjer se izvaja zelo pomemben, saj veliko ljudi s težavami v duševnem zdravju ostaja doma. Ljudje s težavami v duševnem zdravju potrebujejo veliko podpore za prvi obisk dnevnega centra. Za nadaljnjo vključitev v program pa potrebujejo predvsem pozitivno izkušnjo. Program je zato usmerjen v konkretne strokovne vsebine, ki potekajo tako v obliki skupinskega in individualnega dela in sicer: individualno delo, skupine za samopomoč, trening asertivnosti, tematski pogovori, učenje socialnih veščin Poleg tega pa program zajema tudi prostočasne, kreativne in športne aktivnosti, ki so usmerjene v kreativno preživljanja prostega časa, sprostitev in večanje virov moči uporabnika. Vsebina je ves čas oblikovana v skladu z namenom programa ter željami in potrebami uporabnikov, zato je v prihodnosti ne nameravajo bistveno spreminjati.

Program tudi promovira duševno zdravje, povečuje nivo strpnosti med ljudmi, zmanjšuje družbeno neenakost, spodbuja razvoj prostovoljstva in dobroteljnosti na področju duševnega zdravja in vključenost krajanov v socialno varstvene programe, dviguje nivo kvalitete življenja na posameznem lokalnem območju.

V Društvu organizirajo **izobraževanja** tako za uporabnike, svojce, kakor tudi za širšo skupnost. Skrbijo pa tudi za izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnega in laičnega kadra. Strokovno osebje se udeležuje seminarjev s področja novodobnega socialnega dela in metod dela, supervizijskih in intervizijskih srečanj ter seminarjev s področja komunikacije, timskega dela in pridobivanja finančnih sredstev. Skrbijo tudi za izobraževanje laičnega kadra, ki ga vključujejo preko programa javnih del ali programa Osebne asistence-Invalid Invalidom. Le tako lahko program zadovoljuje strokovnim in etičnim kriterijem, ki so potrebni za višji nivo kvalitete življenja ljudi s težavami v duševnem zdravju, svojcev in skupnosti, kar se odraža v zadovoljstvu omenjenih ciljnih skupin.

Tabela 2- Struktura vključenih uporabnikov iz občin Sežana, Komen, Divača in Hrpelje-Kozina v program Dnevni center Štorje, Štanjel v letu 2014

DNEVNI CENTER ŠTANJEL-uporabniki, s stalnim prebivališčem v Občini Komen

Starostna skupina	od 18-30	od 31-45	od 45 ≥	skupaj	uporabniki iz OBČINE KOMEN
št. uporabnikov	2	7	6	15	15
spol	moški	ženske			
št. uporabnikov	7	8		15	

DNEVNI CENTER ŠTORJE - uporabniki s stalnim prebivališčem v občini Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina

Starostna skupina	od 18-30	od 31-45	od 45 ≥	skupaj	SEŽANA	DIVAČA	HRPELJE-KOZINA
št. uporabnikov	5	12	20	37	25	6	6
spol	moški	ženske					
	20	17		37			

Načrtovanje programa in aktivnosti

Letni program posameznih enot se načrtuje glede na pridobljena sredstva za izvajanje aktivnosti, ki so del programa. Po predložitvi programa Strokovnemu svetu društva, programe dokončno potrjuje Izvršni odbor društva. Strokovna vodja programa pa je zadolžena za strokovno izvedbo in koordinacijo programa v posameznih enotah, glede na specifikum posamezne enote dnevnega centra ali stanovanjske skupine.

Strokovno delo poteka po vnaprej pripravljenem mesečnem in tedenskem razporedu, ki ga pripravljajo strokovne delavke in uporabniki skupaj, strokovna vodja programa pa ga potrди. Vsebina programa se sooblikuje v skladu z željami in potrebami uporabnikov, s katerimi soustvarjajo pogoje za uspešno psihosocialno rehabilitacijo, ki jo uporabniki potrebujejo za svoje vsakdanje življenje v skupnosti. V stalnem sodelovanju s strokovno vodjo programa strokovna delavka skrbi za strokovno izvajanje, koordinacijo in vodenje vsebine programa dnevnega centra ali stanovanjske skupine. Poleg vsakodnevnega izvajanja aktivnosti, ki zajemajo paleto možnosti za krepitev socialnih in kreativnih spretnosti in veščin, je strokovna delavka zadolžena tudi za sodelovanje s skupnostjo, ostalimi strokovnimi mrežami pomoči

ter za spodbujanje potencialnih uporabnikov za vstop v program, načrtovanje in organiziranje poteka dela na posamezni enoti, soizvajanje socialno varstvenega programa in pomoč pri strokovnem delu, sodelovanje pri realiziranju aktivnosti programa dnevnega centra, spremljanje in podporo uporabnikom in za aktivnosti usmerjene v promocijo duševnega zdravja, destigmatizacije duševne bolezni in osveščanja širše javnosti.

Sodelovanje z drugimi strokovnimi mrežami pomoči

Socialno varstveni programi in druge aktivnosti Društva "VEZI" so usmerjeni v višji nivo kvalitete življenja ljudi s težavami v duševnem zdravju. Pomembno je tesno sodelovanje s Centrom za socialno delo Sežana, Zavodom za zaposlovanje, psihiatrično ambulanto, Zdravstvenim domom Sežana (z enotami: Komen, Divača in Hrpelje-Kozina) ter tamkajšnjimi patronažnimi in urgentnimi službami, lokalno bolnišnico Sežana in psihiatričnimi bolnišnicami: Idrija, Polje. Za doseganje ciljev programa se pri svojem delu povezujejo tudi s policijskimi postajami in gasilskimi domovi, ki jim v kriznih situacijah in različnih intervencijah, kakor tudi pri nesrečah in nezgodah lahko priskočijo na pomoč in pomagajo zaščititi uporabnika, ko je to potrebno.

2.3 OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA SEŽANA

Območno združenje RK Sežana (v nadaljevanju: OZRK Sežana) izvaja naslednje **naloge in programe**:

I. Splošno humanitarni programi

1. Socialni programi:

- A Program zbiranja in delitve materialne in finančne pomoči ter psihosocialna pomoč prejemnikom pomoči,**
- B Programi skrbi za boljšo kakovost življenja starejših oseb,**
- C Programi pomoči socialno ogroženim otrokom, mladini in invalidnim otrokom.**

2. Preventivni in zdravstveno vzgojni programi,

3. Delo z mladimi,

4. Delo s prostovoljci.

II. Naloge iz javnih pooblastil:

Rdeči križ Slovenije - območna združenja na podlagi 9. člena Zakona o Rdečem križu opravljajo naslednje **naloge kot javno pooblastilo**:

- naloge v zvezi z obveščanjem, evidentiranjem in poizvedovanjem za žrtvami oboroženih spopadov in prizadetimi v naravnih in drugih nesrečah,
- organiziranje usposabljanja osebja za opravljanje nalog, ki jih določajo ženevske konvencije,
- organiziranje tečajev in izpitov iz prve pomoči (organiziranje in usposabljanje enot za prvo pomoč),
- izvajanje akcij za pridobivanje krvodajalcev in organizacija krvodajalskih akcij,
- izdaja izkaznic darovalcem delov človeškega telesa,
- izvajanje ukrepov zdravstvenega varstva ljudi ob naravnih in drugih nesrečah ter oboroženih spopadih,
- izvajanje ukrepov za sprejemanje in nastanitev evakuiranega prebivalstva in drugih ogroženih ljudi, ter druge ukrepe, ki lahko prispevajo k preskrbi ogroženih in prizadetih ljudi.

OZRK Sežana pridobiva sredstva za kritje programov iz donacij, humanitarnih prispevkov, RKS - država (FIHO, krvodajalstvo, Teden RK), iz proračunov Občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana ter iz lastnih sredstev.

V nadaljevanju so podrobneje predstavljeni programi, ki so predmet sofinanciranja Občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana.

1. A Program zbiranja in delitve materialne in finančne pomoči ter psihosocialna pomoč prejemnikom pomoči

Oskrbovanje socialno ogroženih posameznikov, družin in posameznih skupin prebivalstva z različnimi oblikami materialne in drugih oblik pomoči ter nudenje psihosocialne pomoči je prioriteten program RKS in območnih združenj.

Osnovni **nameni in cilji** programa so:

- učinkovito zbiranje materialnih dobrin in finančnih sredstev za nudenje pomoči,
- lajšanje stiske posameznikom in družinam, ki se znajdejo v eksistenčnih težavah,
- hitra nujna pomoč v primeru elementarnih in drugih nesreč,
- zmanjševanje socialnih razlik,
- zmanjševanje občutka stigmatizacije in izoliranosti ljudi v stiski,
- opolnomočenje ljudi za reševanje stisk z lastnimi potenciali,
- zagotavljanje urejanja socialno varstvenih in drugih pravic.

Program zbiranja in delitve materialne pomoči zajema:

- delitev prehranskih paketov in higienskih pripomočkov, ki jih OZRK Sežana prejme preko RKS iz sredstev FIHO in nacionalnih akcij,
- delitev prehranskih in higienskih izdelkov, ki jih OZRK Sežana kupi iz lastnih sredstev ali jih prejme kot donacijo podjetij in posameznikov,
- delitev hrane iz sredstev Evropskega sklada za pomoč najbolj ogroženim, ki jih RKS za OZRK Sežana prejme na podlagi javnega razpisa Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- zbiranje in delitev različnega rabljenega materiala: oblačil, obutve, posteljnine, pohištva, gospodinjskih aparatov, igrač, opreme za dojenčke in otroke, šolskih potrebščin,
- zbiranje in delitev hrane in drugega materiala za prizadete v elementarnih nesrečah,
- urejanje obstoječih skladišč hrane in obleke na sedežu OZRK Sežana,
- aktivnosti za zagotavljanje ustreznih skladiščnih prostorov za skladiščenje hrane in ostalega materiala.

Delitev pomoči na sedežu OZRK Sežana izvajajo zaposleni in prostovoljci, po terenu pa prostovoljci Krajevnih organizacijah RK, delavci Centra za socialno delo Sežana, delavci patronažne službe.

Sklad »iz odprtih rok« je namenjen hitri in nujni pomoči prebivalcem vseh štirih občin na našem področju, ki se iz različnih razlogov znajdejo v finančni stiski (bolezen, nesreča v družini, začasna nezaposlenost,...). Poleg tega pa se v ta skladu zbirajo tudi sredstva za pomoč drugim organizacijam in ustanovam pri nakupu nujno potrebne opreme v dobro vseh občanov.

Sredstva se zbirajo preko:

- donatorjev,
- prostovoljnih prispevkov posameznikov,
- različnih zbiralnih akcij za točno določen namen: zbiranje sredstev za pomoč prizadetim v požarih ali drugih nesrečah in v primerih izrednih družinskih stanj, zbiranje sredstev za pomoč posameznikom – invalidom pri nakupu nujne opreme ter organizacijam in ustanovam pri nakupu opreme v dobro vseh občanov,
- organizacije dobrodelnih prireditev,
- zbiranja sredstev preko sožalnih vizitk »Namesto cvetja na grob«.

V skladu s finančnimi zmožnostmi OZRK Sežana pomaga upravičencem z enkratnimi finančnimi pomočmi za plačilo nujnih življenjskih stroškov kot so elektrika, voda, ogrevanje, zdravstveno zavarovanje, ter nakup hrane, higienskih in drugih nujnih pripomočkov.

Psihosocialna pomoč socialno ogroženim posameznikom in družinam zajema:

- razgovore, svetovanje in informiranje za ljudi v stiski, ki prihajajo na OZRK Sežana po materialno pomoč.

1. B Programi skrbi za boljšo kakovost življenja starejših oseb

Osnovni nameni in cilji programa so:

- pomoč pri izboljševanju duševnega zdravja in posredno telesnega zdravja starih osamljenih ljudi,
- zadovoljevanje potreb starih ljudi po temeljnem medčloveškem odnosu (zmanjševanje problema osamljenosti, socialne izolacije, duševne pobotosti...) in doživljanju smisla starosti,
- razvijanje medgeneracijskega sodelovanja,
- navajanje starih ljudi na reševanja težav z lastnimi potenciali,
- dviganje nivoja kvalitete življenja,
- osveščanje starih ljudi o zdravem načinu življenja v starosti.

Program zajema:

- obiskovanje in obdarovanje starejših, bolnih in invalidnih oseb, večinoma v starosti nad 80 let, na njihovih domovih na območju občin Sežana, Divača, Komen in Hrpelje-Kozina ter v Domu upokojencev,
- družabna srečanja za starejše ljudi s kulturnim programom, zabavo in pogostitvijo,
- letovanja (eno tedensko letovanje starejših oseb na Debelem rtiču),
- Skupine starih ljudi za samopomoč: v letu 2014 je delovalo 9 takih skupin (Dutovlje, Kreplje, Sežana (2), Štorje, Povir, Lokev, Divača, Hrpelje). Skupine starih za samopomoč vodijo usposobljeni voditelji, srečujejo se od januarja do junija in od septembra do decembra po 2 uri tedensko (obravnavanje različnih tem, ki zajemajo člane, sprostivne in razvedrilne dejavnosti, predavanja strokovnjakov o zdravem načinu življenja,...)
- organiziranje celodnevnega medgeneracijskega srečanja v naravi,
- program osebnega medgeneracijskega družabništva osamljenim, starim ljudem, ki zajema redno obiskovanje in druženje mladih prostovoljcev z osamljenimi starimi ljudmi v Domu upokojencev Sežana (enkrat tedensko po eno uro).

1. C Programi pomoči socialno ogroženim otrokom, mladini in invalidnim otrokom

Program zajema:

- letovanja otrok, s sredstvi FIHO, donacijami in sredstvi RKS iz akcije »Peljimo jih na morje«, na Debelem rtiču ter kritje stroškov šole v naravi s sredstvi OZRK Sežana, zbranimi z namenskimi akcijami,
- pomoč pri nakupu šolskih potrebščin in delovnih zvezkov s finančnimi prispevki zbranimi v Tednu RK, sredstvi FIHO in donacijami, razdelitev šolskih potrebščin zbranih v zbiralnih akcijah,
- pomoč pri kritju stroškov šolske prehrane z organiziranjem dobrodelne akcije »DROBTINICA« in drugih akcij,
- pomoč invalidnim otrokom pri nakupu pripomočkov za lajšanje vsakodnevnih opravil z organiziranjem namenskih zbiralnih akcij.

2. Preventivni in zdravstveno vzgojni programi

Osnovni namen in cilji programa so:

- osveščanje prebivalstva o zdravem načinu življenja,
- preprečevanje različnih oblik odvisnosti,
- oblikovanje aktivnega odnosa ljudi do sebe in svojega zdravja,
- osveščanje ljudi o pomenu znanj za nudenje prve pomoči,
- usposabljanje ljudi za izvajanje najnujnejših ukrepov prve pomoči.

Osnovne naloge:

- obeleževanje posebnih dni in tednov v letu, ki so namenjeni preventivi z razdeljevanjem različnega zdravstveno-vzgojnega gradiva, pisanjem prispevkov v glasila, organiziranjem predavanj...
- izvajanje različnih aktivnosti za preprečevanje odvisnosti v sodelovanju z drugimi društvi in nevladnimi organizacijami ter zavodi (LAS-i, Zdravstveni dom, Karitas...),
- delitev zdravstveno-vzgojnih gradiv iz založbe RKS za osveščanje mladih in odraslih o zdravem načinu življenja ob različnih priložnostih,
- vključevanje v prizadevanja za zdravo in čisto okolje - podpora programov drugih organizacij in institucij na tem področju,
- izvajanje različnih aktivnosti na področju spodbujanja telesnih aktivnosti za zdravje (pohodi, prireditve),
- osveščanje otrok in mladine o zdravem načinu življenja z vključevanjem v šolske preventivne programe,
- organiziranje predavanj na temo zdravje v najširšem pomenu besede,
- izvajanje brezplačnih predstavitev najnujnejših ukrepov prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja širši javnosti ob različnih dogodkih in v posameznih društvih in zavodih (PGD, taborniki, vrtec, šola, VDC...).

3. Delo z mladimi

Cilji programa:

- širjenje humanitarnih vrednot in temeljnih načel RK med mladimi,
- izobraževanje za zdrav način življenja (boj proti vsem oblikam odvisnosti),
- razvijanje solidarnostnega čuta,
- sprejemanje drugačnosti,
- pridobivanje izkušenj in sposobnosti pri nudenju pomoči soljudem,
- usposabljanje ekip mladih za nudenje prve pomoči,
- razvijanje medgeneracijskega sodelovanja,
- pridobivanje mladih prostovoljcev Rdečega križa.

Izvajanje programa:

Na osnovnih šolah:

- Priložnostno izvajanje aktivnosti v skladu s šolskim programom in drugimi humanitarnimi projekti – delavnice, zbiralne akcije, natečaji, tekmovanja, predstavitve.
- Projekt »Medo Srečko z Rdečega križa«: predstavitev temeljnih humanitarnih vrednot skozi pravljice. Medo nastopa v pravljicah in otrokom pomaga razumeti kaj pomeni prostovoljska pomoč, nepristranskost in nevtralnost Rdečega križa in še, kako dobro je, če smo enotni, če stopimo skupaj in vsak na svoj način pomagamo tistim, ki potrebujejo našo pomoč.
- Usposabljanje in ustanavljanje ekip prve pomoči učencev v tretji triadi osnovnih šol s pomočjo mentorjev na šolah.
- Organiziranje regijskih tekmovanj in vključevanje ekip prve pomoči OŠ na regijska in državna tekmovanja.

V Srednješolskem centru Srečka Kosovela Sežana:

- Sodelovanje s prostovoljno skupino »Srečku je mar« pri načrtovanju in izvajanju prostovoljnih akcij in prostovoljnega dela na področju programov medgeneracijskega sodelovanja.

4. Delo s prostovoljci

Jedro delovanja OZRK Sežana so prostovoljci, brez katerih združenje ne more uspešno izvajati zastavljenih programskih ciljev. Delujejo v smeri širitve in krepitve aktivne mreže prostovoljcev po krajevnih in vaških skupnostih na območju občin Sežana, Divača, Komen ter Hrpelje-Kozina.

Osnovne naloge:

- izoblikovanje aktivnih krajevnih odborov RK (KORK) na območju delovanja OZRK Sežana,
- pridobivanje novih prostovoljcev – članov KORK,
- spodbujanje in podpora KORK pri izvajanju nalog na terenu,
- skrb za izobraževanje prostovoljcev s pomočjo RKS - predavanja, delavnice, seminarji,
- organizacija izleta oz. srečanja prostovoljcev z namenom druženja in izmenjave izkušenj ter motiviranja za nadaljnje delo,
- koordiniranje dela v KORK in povezovanje KORK na območju OZRK Sežana.

2.4 MEDOBČINSKO DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE SEŽANA

Medobčinsko Društvo prijateljev mladine Sežana je nevladna, humanitarna in nepridobitna organizacija, ki deluje v javno dobro otrok, mladostnikov in njihovih družin in združuje interese ter skrb za mlade v občini Sežana, občini Divača, občini Komen in občini Hrpelje-Kozina.

Programe načrtujejo in izvajajo strokovno usposobljeni prostovoljci, prosvetni delavci, člani upravnega odbora, zaposleni v vrtcu, osnovni, srednji šoli in drugih delovnih organizacijah in institucijah.

Vsi programi in dejavnosti se izvajajo s poudarkom na delu v skupini, v družbi vrstnikov in temeljijo na prilagajanju vsebin potrebam in interesom otrok, kar je še posebno pomembno za socialno in zdravstveno ogrožene otroke in mladino. Poleg tega se otrokom omogoča veliko gibanja v naravi, družabnih in športnih srečanj, zabave in drugih sprostitvenih aktivnosti v družbi vrstnikov. Tesno sodelovanje s šolami in vrtci omogoča dograjevanje in poglobljanje vzgojno izobraževalnih programov, ki so predmet rednega programa vzgojno izobraževalnih institucij.

Delo z otroki poteka po načelih demokratičnosti, pluralizma in avtonomnosti, strokovnosti in odgovornosti. Soustvarja pogoje za razvoj osebnosti, ter za varno in srečno otroštvo.

Cilji programa:

- razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe in drugih, razvijanje sposobnosti za dogovarjanje, upoštevanje različnosti in sodelovanje v skupinah;
- razvijanje sposobnosti prepoznavanja čustev in spodbujanja čustvenega doživljanja in izražanja, vzgajanje k skromnosti, prijateljstvu, disciplini, pogumu;
- negovanje radovednosti, raziskovalnega duha, domišljije in intuicije ter razvijanje neodvisnega mišljenja;
- spodbujanje jezikovnega razvoja, bralne kulture in ohranjanje slovenskega jezika, spodbujanje umetniškega doživljanja in izražanja;
- spodbujanje gibalnih sposobnosti in spretnosti, ustvarjanje pogojev in možnosti za gibanje in bivanje v naravi, navajanje otrok, zlasti mladine, k aktivnemu delovanju v naravi;
- posredovanje znanja različnih področij znanosti in vsakodnevnega življenja;
- dvig vpliva otrok in mladih v družbi; naravnosti do življenja otrok, mladostnikov in družin in s tem prispevanje k ustrežnejši formalnopravni ureditvi položaja otrok in mladostnikov v državi;
- razvijanje temeljnih vrednot prostovoljnega dela ter ustvarjanje pogojev za razvoj prostovoljnega dela;
- zagotavljanje in ohranjanje partnerstva na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Dejavnosti Društva

1. Humanitarni programi

1.1 Pomoč otrokom in družinam v stiski

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana v sodelovanju z lokalnimi humanitarnimi organizacijami in ZPMS s socialnimi in humanitarni programi zbira in posreduje pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin, »Botrstvo«, »Siti besed«, »Poštar Pavli« so projekti zbiranja sredstev za zagotavljanje prehrane in drugih nujnih materialnih potreb za otroke iz socialno šibkih družin.

1.2 Letovanja

- Z zbiranjem donatorskih sredstev preko akcij na nacionalni in na lokalni ravni se otrokom zagotavlja možnost regresiranega vključevanja v programe letovanj v skladu s pogodbo donatorja akcije »Pomežik soncu«, »Letovanje za otroke s posebnimi potrebami – FIHO sredstva« v sodelovanju s svetovalnimi službami OŠ in CSD.
- Letovanja na osnovi prejetih sredstev iz javnega razpisa ZZZS v sodelovanju z osebnimi pediatri ZZD Sežana s podružnicami.
- Letovanja za otroke v več izmenah, v starostno ločenih skupinah od 5 do 18 let.
- Predšolsko letovanje je petdnevno letovanje v hribih za predšolske otroke v sodelovanju v Vrtcem Sežana v več izmenah.
- Letovanje za otroke s posebnimi potrebami v sodelovanju z Varstveno delovnim Centrom Koper, Enota Sežana in Sežana in Centrom za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, Enota Divača.

1.3 Svetovalna dejavnost

Člani organov Društva so strokovni sodelavci svetovalnih služb vzgojno izobraževalnih in socialno varstvenih zavodov, ki preko neformalnih oblik dela in programov društva, nudijo otrokom in staršem podporo, strokovno svetovanje in psihosocialno pomoč. Cilj individualnega dela z družino je analiziranje potreb in interesov, odkrivanje vzrokov asocialnega vedenja ter spodbujanje in motivacija za vključevanje otrok in mladostnikov v ustrezne organizirane oblike prostočasnih in interesnih dejavnosti.

1.4 Organizacija dobrodelnih prireditev

- Organizacija dobrodelnih prireditev in sejmov zbiranja materialne pomoči, npr. rabljene otroške opreme, obleke, obutve, šolskih potrebščin.
- Delitev zbrane opreme pomoči potrebnim.
- Nudnje psihosocialne pomoči družinam v stiski.

2. Primarna preventiva in učno vzgojni projekti

Poudarek projektov tega sklopa programa temelji na razvijanju socialnih spretnosti preko skupinskih oblik dela in vključuje vse otroke, ki so samoiniciativno zainteresirani za udeležbo v posameznem programu ter rizično skupino otrok, ki so zaradi svoje drugačnosti, osebnih stisk in asocialnega vedenja izolirani s strani vrstnikov.

Namen projekta je pridobivanje delovnih in učnih navad, resocializacija in vključitev v okolje, izboljšanje samopodobe, izboljšanje komunikacije med vrstniki in odraslimi.

2.1 Ustvarjalne delavnice, srečanja in družabni dogodki:

- Družabna srečanja z izvajanjem razvedrilnih vsebin v vaških domovih in prostorih krajevnih skupnosti v dogovoru s krajanji.
- Soorganizacija prireditev in medgeneracijsko druženje osnovnošolcev in gojencev vzgojno varstvenih zavodov in stanovanjskih skupin naše regije.

2.2 Učna pomoč

- Za osnovnošolce na osnovi svetovanja svetovalnih delavcev osnovnih šol in CSD Sežana v osnovnih šolah, na sedežu društva in v družinah.
- Pomoč pri pisanju domače naloge, dodatna razlaga učne snovi in individualna pomoč za učence z vedenjskimi težavami in socialnimi indikacijami (individualno in skupinsko).

2.3 Organizacija prireditev za otroke

- Kulturno zabavne prireditve: »Dobrodošlica pomladi«, »Poletna zarja«, »Vesela jesen«, »Pozdrav zimi«, z organizacijo zabavnih prireditev in nastopi animatorjev ter kulturno-umetniških otroških skupin naše regije.
- Pomoč pri organizaciji občinskih prireditev in drugih projektov za otroke in mladino. Sodelovanje z osnovnimi šolami, vrtci in socialno varstvenimi ustanovami, centri za usposabljanje pri organizaciji internih projektov za otroke s posebnimi potrebami in prireditev za širše občinstvo.

2.4 Medkulturni dialog

- Projekti čezmejnega sodelovanja z osnovnimi šolami, vrtci in društvi ter organizacija skupnih izletov, letovanj in izmenjav prostovoljcev.
- Organizacija projekta »Učenje slovenskega jezika in kulture za tujce«, v osnovnih šolah in prostorih krajevnih skupnosti.

2.5 Šola za starše

- Organizacija predavanj, delavnic in okroglih miz za starše v sodelovanju z osnovnimi šolami, vrtcem, CSD in zdravstvenim domom: »Varna uporaba interneta«, »Pravila vzgajanja«, »Zdrava hrana in motnje hranjenja«, »Hiperaktivni otrok«, »Konflikti v skupini«, »Šola komunikacije«, »Vzroki za šolski neuspeh in motivacija za učenje«, »Nasilje med vrstniki«, »Otrok na poti k odgovornemu in samostojnemu življenju«, »Samopodoba in psihosocialne motnje«.

2.6 Eko projekti

- Organizacija prireditev in aktivnosti promocije in ozaveščanja o pomembnosti ohranjanja in zaščite naravne in kulturne dediščine z lokalnimi društvi in ustanovami. Izletništvo »Dan na kmetiji« predvideva obiskovanje bližnjih kmetij in vključevanje otrok v aktivno sodelovanje in spoznavanje tradicije dela in življenja na kmetiji.
- »Zeleni nahrbtnik«. Projekt v sodelovanju z Vrtcem Sežana in podružničnih enot na področju varstva in zaščite okolja in narave; dramatizacija eko pravljice in izvedba po enotah.
- Orientacijska tekmovanja za otroke predmetne stopnje z utrjevanjem znanja iz okoljevarstvenih tem in zaščite narave.
- Čistilne akcije domačega kraja za otroke, starše in krajane; pomoč pri urejanju zelenic v sodelovanju z lokalnimi podjetji za lepši videz domačega kraja in sosesk, kjer so otroška igrišča in zelenice za otroke.

2.7 Projekti preprečevanja odvisnosti

Povezovanje organizatorjev preventivnih programov in skupen nastop pri dvigu ozaveščenosti in preprečevanju problematike odvisnosti, izmenjavi informacij o posameznih preventivnih aktivnostih, organizacija preventivnih dejavnosti kot so okrogle mize, predavanja, seminarji in druge prireditve na temo preprečevanja odvisnosti na področju Krasa in Brkinov ter notranjskih občin.

V okviru preventivnih akcij in v sodelovanju z ostalimi društvi, zavodi in člani Unicefovih Varnih točk ter Lokalno akcijsko skupino Občine Sežana:

- seminarji o učinkih droge; programi s področja preventive in preprečevanja odvisnosti ter predavanja o učinkih drog na človeka kot celovito osebnost.
- »Dan za zdravo mladost«, športno zabavna prireditev za otroke v sodelovanju s policijsko postajo, osnovno šolo, vrtcem, varstveno delovnim centrom, Las, zavodom ŠTIP.
- natečaji na temo preprečevanja odvisnosti.

3. Medšolska srečanja in tekmovanja

Organizacija šolskih, medšolskih, občinskih, medobčinskih, regijskih in nacionalnih projektov iz letnega programa ZPMS v sodelovanju z lokalnimi in nacionalnimi ustanovami ter zavodi:

3.1 Tekmovanje mladih zgodovinarjev, matematikov, Vesela šola, Mega kviz. Pomoč šolam pri organizaciji medšolskih, regijskih tekmovanjih.

3.2 Evropa v šoli. Izvajanje in koordinacija akcije na lokalnem nivoju in organizacija razstav in natečajev na izbrano temo.

3.3 Izobraževanje mentorjev **Bralne značke** in organizacija zaključnih prireditev.

3.4 Brkini in Kras, z igro skozi čas. Projekt ohranjanja naravne in kulturne dediščine, pri čemer otroci skozi igro »Reka, mesto, vas« spoznavajo kulturne in zgodovinske znamenitosti domačega kraja in regije ter predstavijo izsledke v raziskovalnih nalogah in tiskovinah.

4. Počitniško varstvo in prostočasne dejavnosti

4.1 Celodnevno varstvo

- Počitniško varstvo za otroke razredne stopnje v času poletnih, jesenskih, zimskih in pomladanskih počitnic je namenjeno vsem otrokom, ki v času počitnic ostanejo v domačem kraju in si želijo prosti čas preživeti aktivno in zabavno v družbi vrstnikov. Na pobudo strokovnih sodelavcev CSD in ZD Sežana se vključuje v projekt tudi otroke z vedenjskimi težavami, socialnimi težavami in drugimi težavami v odraščanju. Projekt poleg rekreativnih, kreativnih in razvedrilnih vsebin v prostorih varstva predvideva izlete v bližnjo okolico. Izleti na slovensko obalo vključujejo šolo plavanja.

4.2 Izletništvo in rekreacija

- Organizacija izletov v Sloveniji in tujini v času počitnic in med šolskim letom z obiskom muzejev in rojstnih krajev znamenitih Slovencev.
- Organizacija izletov, pohodov in medgeneracijska srečanja po učnih poteh Krasa in Brkinov.
- »Lahkih nog naokrog, po poteh okoli domačega kraja« z obiskom izletniških točk in vrhov za družine.
- Organizacija programov rekreacije in druženja za otroke in njihove družine na osnovi priporočil svetovalnih delavcev vzgojno izobraževalnih zavodov, CSD Sežana, in zdravstveno varstvenih zavodov s poudarkom na vključevanju družin z manj možnostmi, z otroki s težavami v odraščanju in otroki s posebnimi potrebami.

5. Otrokove pravice in Teden otroka

5.1 Sodelovanje pri projektu **Središče ZIPOM** (Središče za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov) pri ZPMS je namenjeno podpori, spodbudi in koordinaciji nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva pravic otrok in mladostnikov.

5.2 Otroški parlament

- Otroški parlament je projekt ZPMS za vzgojo otrok in mladostnikov za demokracijo in se izvaja v vseh šolah po Sloveniji ter nadgradi preko lokalnih društev prijateljev mladine z medobčinskimi in regijskimi parlamenti, zaključi pa na nacionalnem parlamentu v Državnem zboru RS. Projekt pomeni obliko spodbujanja otrok k izražanju lastnih mnenj o vprašanjih, ki jih po demokratičnem postopku izberejo sami. V programu sodelujejo učenci vseh šol naše regije.
- Izobraževanje mentorjev ter regijskih koordinatorjev projekta.
- Priprava delegacije otrok za medobčinski, regijski in nacionalni otroški parlament.
- Izvedba medobčinskega in regijskega otroškega parlamenta in sodelovanje na nacionalnem.

5.3 Teden otroka

- Organizacija prireditev na izbrano temo **Tedna otroka ZPMS** in ozaveščanje o pomembnosti vloge družine, o spoštovanju otrokovih pravic in pomembnosti vzgoje in izobraževanja za zdrav in nemoten razvoj otrok.
- Prikaz občolskih aktivnosti med šolami »Šola šoli« in organizacija nastopov otroških skupin ter drugih amaterskih skupin po krajih.
- Organizacija celodnevnega sejma kulturno zabavnih vsebin »Mladi oktober« z nastopom plesnih in glasbenih mladinskih skupin, z ustvarjalnimi koticami in predstavitev izdelkov domače obrti in ročnih del otrok.
- Pomoč pri organizaciji internih prireditev, razstav, predavanj in okroglih miz v vzgojno izobraževalnih zavodih.

6. Promocija prostovoljstva in izobraževanja

6.1 Klub vzgojiteljev

- Izobraževanje in usposabljanje za vodenje skupin otrok in izvajanje prostočasnih dejavnosti pod mentorstvom strokovnega kadra s pomočjo formalnih in neformalnih oblik izobraževanja in metod izkustvenega učenja.
- Seminarji in priprave na letovanja, programe in prireditve za otroke.
- Seminarji za seznanitev o projektih in skladih EU za pridobivanje evropskih finančnih sredstev.
- Predstavitve prostovoljnega dela in udeležba prostovoljcev na prireditvah za otroke na občinskih praznikih občin regije.
- Druženje, rekreacija in seje prostovoljcev društva.

6.2 Založniški program in promocija

- Oblikovanje in izdelava biltena o letnih programih društva.
- Izdelava promocijskega materiala za potrebe promocije dejavnosti in prostovoljstva. (tiskovine, učni pripomočki in rekreativni rekviziti za potrebe otrok)
- Oblikovanje in urejanje spletnih strani društva

7. Kandidiranje na javnih razpisih

Za organizacijo nekaterih programov Društvo kandidira na razpise posameznih ministrstev in drugih nacionalnih institucij za pridobitev dodatnih sredstev za izvedbo programov za otroke in mladino ter obogatitve predvidene vsebine:

- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, JSRS za kulturne dejavnosti, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Urad za mladino, Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za kulturo,
- prijava na razpis na ZZZS za pridobitev sredstev za organizacijo letovanja za otroke z zdravstvenimi indikacijami,
- akcija zbiranja donatorskih sredstev za pridobitev zagonskega kapitala za kandidacijo na razpisih EU in drugih mednarodnih razpisih.

3. IZHODIŠČA ZA SOFINANCIRANJE DEJAVNOSTI DRUŠTEV V LETIH 2015 - 2019

Sofinanciranje programov društev se določa za vsako društvo posebej v skladu z naslednjimi izhodišči:

1. **Stroški plač in materialni stroški zaposlenih** se v društvih, ki so predmet te Strategije, sofinancirajo na osnovi izhodišč iz točk 3.1, 3.2, 3.3 in 3.4, upoštevajoč **veljavno plačno zakonodajo in temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo proračunov občin posameznega leta.**

2. **Materialni stroški izvajanja obstoječih programov** se za leto 2015 planirajo do višine sredstev iz leta 2014. Materialni stroški se v obdobju 2016, 2017, 2018 in 2019 usklajujejo upoštevajoč **temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo proračunov občin posameznega leta.**

3. Občine Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana sofinancirajo društva na podlagi sprejete Strategije po ključu števila prebivalcev iz Sporazuma o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij.

Za določitev ključa števila prebivalcev se po 2. točki navedenega Sporazuma štirih občin, z dne 8. maja 2002, uporabljajo naslednji deleži:

<i>občina</i>	<i>delež sofinanciranja (v%)</i>
OBČINA DIVAČA	16,35 %
OBČINA HRPELJE KOZINA	17,55 %
OBČINA KOMEN	15,32 %
OBČINA SEŽANA	50,78 %

4. Občina Sežana bo še naprej zagotavljala **brezplačen najem prostorov Društvu za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim »PO MOČ«** Sežana, na naslovu Ulici 1. maja 1, Sežana, Medobčinskemu društvu prijateljev mladine Sežana **na naslovu Partizanska cesta 18, Sežana** in **Društvu za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«** na naslovu Štorje 26, za potrebe Dnevnega centra oz. Stanovanjske skupine.

5. **Pogoj za financiranje društev po tej Strategiji je najmanj enak obseg izvajanja programov kot v letu 2014.**

6. Programi društev, ki so sofinancirani na podlagi te Strategije, **niso predmet sofinanciranja na podlagi prijav na druge javne razpise občin.**

3.1 DRUŠTVO ZA POMOČ ZASVOJENIM IN NJIHOVIM BLIŽNJIM "PO MOČ" SEŽANA

Program Društva za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim »PO-MOČ« Sežana je bil v obdobju 2006-2010 sprejet v večletno financiranje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (sedaj Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti) (v nadaljevanju MDDSZ), v Društvu predvidevajo, da bodo tudi v bodoče vključeni v sistem sofinanciranja programa iz državnega proračuna, obseg sredstev še ni znan. **V oktobru 2014 je Socialna zbornica RS verificirala program Društva kot javni socialnozdravstveni program in sicer za obdobje 7 let.**

Za izvajanje programa namerava Društvo pridobiti sredstva za delovanje še iz naslova Strategije občin Divača, Komen, Hrpelje-Kozina, Sežana, iz donatorskih sredstev in članarine. Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Koper za potrebe zmanjševanja škode na področju drog omogoča Društvu dobavo brezplačnega sterilnega materiala za inicirajoče uporabnike in storitev odvoza infektivnega materiala, skladno z zahtevanimi posebnimi ravnanji pri zbiranju in odstranitvi kliničnih odpadkov.

MDDSZ Društvu zagotavlja sredstva za kritje stroškov dela (plače) za **1 strokovno vodjo in 1 laično delavko**. Strokovni vodji se po oceni komisije pri MDDSZ priznava razporeditev glede na VII. stopnjo strokovne izobrazbe, laični delavki pa se priznava razporeditev glede na V. stopnjo strokovne izobrazbe.

Občine so v letih 2007-2010 in 2011-2014 za potrebe delovanja Društva zagotavljale finančna sredstva za delno kritje materialnih stroškov zaposlenih in sredstva za kritje materialnih stroškov izvajanja programa (voda, elektrika, ogrevanje, pisarniški material, poštnine, računovodske storitve, komunalne storitve,...).

Občine bodo Društvu zagotavljala finančna sredstva za naslednje namene:

- **sredstva za delno kritje materialnih stroškov zaposlenih,**
- **sredstva za materialne stroške izvajanja programa.**

Obseg sofinanciranja štirih občin po Strategij (na osnovi podatkov plana Društva, pripravljenega v septembru 2014, in izračuna upravičenih dejanskih stroškov za delno kritje materialnih stroškov zaposlenih):

- 1. sredstva za delno kritje materialnih stroškov zaposlenih (regres za prehrano, stroški prevoza zaposlenih na delo) in sicer v višini: 3.222,00 EUR;**
- 2. sredstva za materialne stroške izvajanja programa v višini: 6.589,00 EUR;**

Občine bodo v letu 2015 skupno zagotovile 9.811,00 EUR.

Skupna višina potrebnih finančnih sredstev za posamezno koledarsko leto in razdelitev obveznosti po posameznih občinah bo izvedena skladno z dogovorjenim načinom iz celotne Strategije.

3.2 DRUŠTVO ZA DUŠEVNO ZDRAVJE IN KREATIVNO PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA "VEZI"

Občine so v letih 2007-2010 za potrebe delovanja dnevnihi centrov (Štorje in Štanjel) sofinancirale **plačo in materialne stroške zaposlene strokovne delavke s VII. stopnjo izobrazbe** z izhodiščnim količnikom **3,25** in **skupnim količnikom 4,74** (1,49 so bili pripadajoči dodatki po Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva).

V skladu s spremenjeno plačno zakonodajo je Strokovna delavka v socialno varstvenih programih na področju duševnega zdravja v skupnosti uvrščena v 30. plačni razred, kjer znaša mesečna bruto plača **1.360,49 EUR**.

Izhodiščni stroški plače in materialni stroški zaposlene (regres za prehrano, regres za letni dopust, stroški prevoza na delo) so v letu 2015 ocenjeni na **24.212,23 EUR**.

Osnova za določitev višine **materialnih stroškov izvajanja programa za leto 2015**, ki so predmet sofinanciranja občin, so priznani materialni stroški izvajanja programa v letu 2014.

Društvo »VEZI« je v šestnajstih letih obstoja (od ustanovitve leta 1998) močno razširilo svoje delovanje, tako da imajo v letu 2014 že skupaj **18 redno zaposlenih** (oziroma 25 zaposlenih skupaj z javnimi delavci). Zaradi naraščanja števila oseb s težavami v duševnem zdravju in posledičnem večanju potreb po programih, ki jih društvo izvaja, je bilo že v Strategijo za obdobje 2011-2014 za potrebe dnevnega centra v Štorjah in Brestovici pri Komnu (preselitev v Gorjansko) vključeno financiranje še:

- polovice stroškov plače in materialnih stroškov zaposlene Strokovne sodelavke v socialno varstvenih programih na področju duševnega zdravja v skupnosti uvrščene v 21. plačni razred.

Obseg sofinanciranja štirih občin po Strategiji:

- sredstva za **plačo in materialne stroške zaposlene Strokovne delavke** v socialno varstvenih programih na področju duševnega zdravja v skupnosti uvrščene v **30. plačni razred: 24.212,23 EUR**,
- **polovico sredstev za plačo in materialne stroške zaposlene Strokovne sodelavke** v socialno varstvenih programih na področju duševnega zdravja v skupnosti, uvrščene v **20. plačni razred: 8.698,54 EUR**,
- sredstva za **materialne stroške** izvajanja programa v višini **4.478 EUR**.

Občine bodo v letu 2015 skupno zagotovile 37.389 EUR.

3.3 OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA SEŽANA

Za naloge, ki jih Rdeči križ Slovenije opravlja kot javna pooblastila, zagotavlja sredstva Republika Slovenija. Občine pa v skladu z Zakonom o Rdečem križu Slovenije (Ur. l. RS, št. 7/1993, 79/2010) z območnimi organizacijami Rdečega križa Slovenije sklenejo neposredno pogodbo za sofinanciranje delovanja območnih organizacij Rdečega križa Slovenije in njihovih specifičnih programov lokalnega pomena, ki jih v javnem interesu izvajajo območne organizacije in druge lokalne organizacije Rdečega križa Slovenije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, zdravstva, socialnega varstva in humanitarnih dejavnosti, na področju posamezne občine na podlagi dogovorjenih letnih programov.

Občine so v letih 2007-2010 zagotavljale sredstva za del plače in materialne stroške sekretarke območnega združenja RK Sežana s VII. stopnjo izobrazbe in sicer v višini izhodiščnega količnika 4. Razliko med izhodiščnim količnikom 4 in skupnim količnikom 6,44 je zagotavljalo Območno združenje RK Sežana iz lastnih sredstev.

Občine so zagotavljale tudi sredstva za plačo in materialne stroške zaposlene administratorke-blagajničarke z izhodiščnim količnikom 2,20 in skupnim količnikom 3,301.

V skladu s spremenjeno plačno zakonodajo je sekretarka območnega združenja RK Sežana uvrščena v **38. plačilni razred. Občine po tej strategiji sofinancirajo del plače in materialne stroške sekretarke v deležu 60%**. Razliko zagotavlja Območno združenje RK Sežana iz lastnih sredstev.

Občine zagotavljajo tudi **sredstva za plačo in materialne stroške zaposlene računovodje, ki je uvrščena v 22. plačilni razred v deležu 100%**.

Izhodiščni stroški plač in materialni stroški zaposlenih (regres za prehrano, regres za letni dopust, stroški prevoza na delo) so v letu 2015 ocenjeni na **33.474,00 EUR**.

Osnova za določitev višine **materialnih stroškov izvajanja programa za leto 2015**, ki so predmet sofinanciranja občin, so priznani materialni stroški izvajanja programa v letu 2014.

Obseg sofinanciranja štirih občin po Strategiji:

- za **plače in materialne stroške** zaposlenih: 33.474,00 EUR.
- sredstva za **materialne stroške izvajanja programa** v višini 10.464,00 EUR.

Občine bodo v letu 2015 skupno zagotovile 43.938,00 EUR.

3.4 MEDOBČINSKO DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE SEŽANA

Občine so v letih 2007-2010 zagotavljale sredstva za plačo sekretarke MDPM s V. stopnjo izobrazbe v višini **izhodiščnega količnika 2,50 in skupnega količnika 4,39** (1,89 so pripadajoči dodatki po Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva) ter plačo računovodje in strokovne delavke s VI. stopnjo izobrazbe z **izhodiščnim količnikom 2,65 in skupnim 4,53** (1,88 so pripadajoči dodatki po Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva).

V skladu s spremenjeno plačno zakonodajo je sekretarka MDPM uvrščena v 31. plačni razred. Računovodja je uvrščena v 30. plačni razred.

Občine s strategijo zagotavljajo plačo sekretarke MDPM v celoti in 0,5 plače računovodje.

Obseg sofinanciranja štirih občin po Strategiji:

- sredstva za **plače in materialne stroške** zaposlenih: **34.140,00 EUR**,
- sredstva za **materialne stroške izvajanja programa** v višini **21.612,00 EUR**.

Občine bodo v letu 2015 skupno zagotovile 55.752,00 EUR.

4. PREGLED SOFINANCIRANJA DEJAVNOSTI DRUŠTEV V LETU 2015

	SKUPAJ	OBČINA SEŽANA	OBČINA DIVAČA	OBČINA HRPELJE-KOZINA	OBČINA KOMEN
% SOFINANCIRANJA PO KLJUČU DELITVENE BILANCE OBČIN		50,78%	16,35%	17,55%	15,32%
DRUŠTVO »PO-MOČ«	9.811	4.982*	1.604	1.722	1.503
MATERIALNI STROŠKI ZAPOSLENIH	3.222	1.636	527	565	494
MATERIALNI STROŠKI PROGRAMA	6.589	3.346	1.077	1.157	1.009
DRUŠTVO VEZI	37.389	18.986**	6.113	6.562	5.728
STROŠKI ZAPOSLENIH	32.911	16.712	5.381	5.776	5.042
MATERIALNI STROŠKI PROGRAMA	4.478	2.274	732	786	686
RK SEŽANA	43.938	22.312	7.184	7.711	6.731
STROŠKI ZAPOSLENIH	33.474	16.998	5.473	5.875	5.128
MATERIALNI STROŠKI PROGRAMA	10.464	5.314	1.711	1.836	1.603
MDPM SEŽANA	55.752	28.311***	9.115	9.785	8.541
STROŠKI ZAPOSLENIH	34.140	17.336	5.582	5.992	5.230
MATERIALNI STROŠKI PROGRAMA	21.612	10.975	3.533	3.793	3.311
SKUPAJ OBČINE	146.890	74.591	24.016	25.780	22.503

*Občina Sežana zagotavlja Društvu »PO-MOČ« tudi brezplačen najem prostora v Sežani, na ulici 1. maja 1.

**Občina Sežana zagotavlja Društvu »VEZI« tudi brezplačen najem prostorov za potrebe Dnevnega centra oz. stanovanjske skupine v Štorjah.

*** Občina Sežana zagotavlja Medobčinskemu društvu prijateljev mladine Sežana« tudi brezplačen najem prostora v Sežani, na Partizanski cesti 18.

Št.
Datum:

OBČINA DIVAČA
Alenka Štrucl Dovgan
županja

Št.
Datum:

OBČINA HRPELJE-KOZINA
Saša Likavec
županja

Št.
Datum:

OBČINA KOMEN
Marko Bandelli
župan

Št.
Datum:

OBČINA SEŽANA
Davorin Terčon
župan